

Příloha č. 2

Program Talent a nadání

„Kdo hledá, ten najde...“

Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání:

Rok v přírodě aneb zahrada jedna paráda

Pro roky:

1.9.2023 – NEURČITO

Věk:

4-6 (7) let

Podmínky rozvoje:

1. Vybavenost zařízení
2. Pedagogové zařízení
3. Výchovná oblast zařízení
4. Vzdělávací oblast zařízení
5. Styk s veřejností

Pro dovednostní oblasti:

- 1.) **Inteligentní:** matematická, jazyková, přírodovědná dovednost;
- 2.) **Tvořivost:** umělecká, technická dovednost;
- 3.) **Umělecká:** výtvarná, hudební, dramatická dovednost;
- 4.) **Praktická:** technologická, praktická dovednost;
- 5.) **Motorická:** taneční, sportovní, pohybová dovednost;
- 6.) **Sociální:** osobnostní, mezilidská, dovednost a vedení.

Obsah:

1. Úvod
2. Charakteristika
3. Zaměření programu
4. Cíl
5. Metody a formy
6. Spolupráce MŠ s veřejností a rodinou
7. Závěr

1. Úvod

Projekt „Kdo hledá, ten najde“ je etapou školního projektu Zahrada jedna paráda, díky kterému vzniká v prostorách školní zahrady aktivní výchovně vzdělávací zázemí pro podporu zájmu dětí o zkoumání a objevování okolního světa, podněcování přirozené zvědavosti při poznávání přírody a k rozvoji pozitivního vztahu k přírodě přímým a dlouhodobým kontaktem s přírodou. Zároveň je dílčím programem ŠVP PV. Chceme obohatit venkovní prostředí předškolního zařízení o originální prvky tak, aby představovalo „přírodní venkovní učebnu“ pro objevování v přírodě prožitkem, s podporou pěstitelských a badatelských dovedností s prostorem pro odhalení nadání v přírodovědné či polytechnické oblasti.

Tento projekt je doplňujícím materiálem ŠVP PV, vychází z aktuálních pohledů odborníků na rozvoj a podporu dětského talentu, nadání.

Důvody podpory rozvoje nadání a talentu:

- individuální – vytvoření podmínek pro plný rozvoj každého jedince;
- společenský – osobní nadání je lidským zdrojem – strategickým bohatstvím společnosti.

Budoucí prosperita každé společnosti se odvíjí od rozvoje potenciálů mladé generace, proto je důležité vytvořit mladé generaci dobré podmínky rozvoje.

2. Charakteristika

Jak poznáme nadané, talentované dítě všeobecně:

- 🌸 velká životní energie,
- 🌸 silné ego (já) a osobnost,
- 🌸 silná potřeba poznání, získávání informací,
- 🌸 originalita v myšlení,
- 🌸 silná motivace, zaměření na cíl,
- 🌸 vysoká angažovanost,
- 🌸 velká cílevědomost,
- 🌸 suverenita, sebevědomí.

Postup práce s nadanými dětmi dle PhDr. Jolany Laznibatové, CSc.:

Víceúrovňová diagnostika:

- 🌸 akceptovat osobnost nadaných,
- 🌸 akceptovat a tolerovat jejich odlišnosti,
- 🌸 přistupovat k nim nedirektivně, ne-autoritativně.

Dítě vidíme jako:

- 🌸 vždy vše ví,
- 🌸 jsou hyperaktivní, až agresivní,
- 🌸 dominantní, sebeprosazující se,
- 🌸 jsou nepřizpůsobiví, nerespektují autority,
- 🌸 jsou uzavření, introvertní, zaměstnaní sami sebou,
- 🌸 jsou necitliví, jsou nedisciplinovaní, vždy musejí mít pravdu.

Na základě kreativního myšlení přicházejí děti s novými nápady, analytické myšlení jim je pomůže zpracovat a rozhodnout, které z těch nápadů stojí za další rozvíjení, a pomocí praktického know-how tyto nápady zrealizují a o jejich významu dokážou přesvědčit ostatní. Někteří jedinci více vynikají v oblasti kreativity, jiným jde lépe analytické myšlení a další jsou zaměřeni spíše prakticky; pro úspěch v životě je však důležité, aby člověk alespoň do určité míry dokázal uplatňovat každou z těchto dovedností.

Tři složky nadání podle Roberta J. Sternberga:

analytické myšlení – praktičnost - kreativita

Zdroj: <http://deti.mensa.cz>

Vysoké IQ je dobrým výchozím bodem pro rozvoj nadání – je to však opravdu jen začátek, nic víc.

Pro úspěch kreativních lidí je například velmi důležitá praktičnost. Kvůli nedostatečně rozvinutým praktickým dovednostem nemohou dosáhnout takového úspěchu, jaký by si přáli. Což jim kreativní zahrada umožní.

Jiní lidé naopak vynikají svými praktickými dovednostmi, ale chybí jim analytické schopnosti nebo kreativita (anebo přinejhorším obojí). Jejich talent spočívá spíše ve schopnosti přesvědčovat ostatní, aby něco učinili, než aby sami nacházeli smysluplné činnosti. Opět zde bude velmi podnětné prostředí naší zahrady.

Zaměříme se na rozvoj jak paměti a analytických schopností, ale také budeme podporovat jejich kreativitu a praktické dovednosti (zahrada a její všestrannost).

Nesmírně důležité je však to, aby rodiče i učitelé šli dětem příkladem, tzn., aby všechny tři typy dovedností přirozeně používali v každodenním životě.

Možná Vám bude připadat, že pokoušet se u Vašeho dítěte rozvíjet všechny tři druhy schopností – analytické, kreativní i praktické – je značně namáhavé a duševně vysilující. Výsledek však za Vaši snahu rozhodně stojí.

Samozřejmě je důležité, aby děti i jejich rodiče měli na paměti, že jen opravdu málokdo vyniká ve všem, do čeho se pustí. Většina lidí dosáhne úspěchu v životě spíše tím, že správně odhalí své silné a slabé stránky, naplno využívá těch silnějších a snaží se najít způsoby, jak kompenzovat své slabiny. (Robert J. Sternberg, Ph.D.)

Projekt nabízí dětem možnost přiblížit a pozorovat zákonitosti přírody nejen v bezprostřední blízkosti mateřské školy, ale i jejím vzdálenějším okolí díky exkursím a výletům. Dále rozvíjet u dětí vnímání okolního prostředí všemi smysly, umožnit dětem skrze manipulaci s předměty, stavebnicemi a dalšími materiály rozvíjet fantazii, tvořivost, představivost, logické myšlení a technickou gramotnost.

3. Zaměření programu

Doplněním zahrady o altánek chceme získat prostor, který bude sloužit jako venkovní učebna nejen pro experimentování s vodou, pískem, na ukázkou běžných pokusů, ale rozšířením prostor pro objevování a sledování růstu vysazených rostlin a vytvořením přírodních podmínek pro sledování hmyzu. Protože dítě se nejvíce učí vlastním prožitkem, zahradu chceme znovu obohatit o sensorický chodník, který je již nefunkční a tuto část doplnit zvukovým koutem, ve kterém by děti měly možnost experimentovat se zvukem, jeho tvořením a různorodostí závisící nejen na druzích použitého materiálu. Kontinuálně má vzdělávání doplňovat exkurze do zoologické zahrady, rostlinných a živočišných biotopů v okolí Ostravy. Veškeré tyto průběžně a systematicky zařazované aktivity mají za cíl u dětí podnítit zájem o přírodní vědy a položit tak základy přírodovědné gramotnosti.

Doplnění tříd o pracovní ponky s nářadím a materiálem, další technicky zaměřené stavebnice, hry a skládačky, u kterých děti samostatně, ve dvojicích nebo větších skupinách dle vlastních preferencí budou tvořit a konstruovat nejprve podle plánu a následně dle vlastního postupu, má dětem umožnit kontinuálně rozvíjet nejen manuální zručnost, i logické uvažování, fantazii a tvořivost. Budou mít prostor učit se pomocí metody pokus a omyl, a tak získat nejen pracovní návyky, ale i trénovat cílevědomost, houževnatost, trpělivost i logické uvažování, které jsou nezbytné pro položení základů technické gramotnosti. Pravidelnými návštěvami Světa techniky si dále rozšířit povědomí o možnostech fungování dnešního světa.

Práce na interaktivní tabuli, s interaktivními stoly, displeji a vizualizéry a vhodně zvoleným softwarem a programy má pomoci dítě postupně připravit na práci s moderními technologiemi v následném životě a to tak, aby v nich viděly zdroje nových vědomostí a možnost rozvíjet se. V kombinaci s knihami a encyklopediemi má rozšířit jeho znalosti, má podněcovat jeho další hlad po informacích a vzdělávání se.

Získané znalosti, dovednosti a zkušenosti by měly děti dále využívat při vstupu do základního vzdělávání a následně v celém dalším životě.

4. Cíl

Cílem projektu je dětem nenásilnou formou nabízet systematicky činnosti pro rozvoj jejich technické, přírodovědné a čtenářské gramotnosti. Vhodnou pestrou nabídkou činností a aktivit dětem vytvářet motivující prostředí, ve kterém budou mít možnost poznávat krásy okolní přírody, její principy a zákonitosti, budou moci praktickými činnostmi objevovat principy při tvoření staveb z různých materiálů, objevovat jejich vlastnosti, možnosti a úskalí. S využitím moderních technologií a zároveň i encyklopediemi a knihami ověřovat a zároveň prohlubovat nabyté zkušenosti.

Cílem je podporovat a rozvíjet talent a nadání tak, aby formy rozvoje byly přístupné každému a vycházely z myšlenky, že každý je na něco talentovaný a tyto talenty, byť často utajené či skryté probudit a systematicky rozvíjet.

Spolupracovat s rodiči a snažit se u dětí odhalit nadání či mimořádné schopnosti, dále je podporovat a rozvíjet formou nabídky dalších aktivit, v souladu se vzdělávacím programem.

Využívat práce ve skupinách, bude se odvíjet od momentálního zájmu dětí. Probíhá nad rámec běžného ŠVP PV, ve vhodných chvílích vyplývajících ze změn v denním režimu, jako je nepřízeň počasí, špatné rozptylové podmínky, odpolední činnost, doba do rozchodu, doba odpoledního odpočinu (v tomto režimovém prvku jen relaxační činnosti).

Děti s typickými projevy talentu nad běžnou skupinu nenadřazujeme, ani je nenutíme zapadat do stereotypu. Skupinovou práci tak umožňujeme jeho rozvoj a zároveň se přidají i děti, u nichž převažuje zvědavost nad talentem a bude docházet takto k plynulému rozvoji všech skupin i typů dětí.

5. Metody a formy

Formy:

- Za účelem **rozvoje kreativity** by se děti měly věnovat činnostem, které jim umožňují něco **objevovat, vymýšlet, představovat si** nebo **předpokládat**.
- Chceme-li u nich **rozvíjet analytické schopnosti**, povzbuzujeme je k **vyhodnocování, kritizování** a vzájemnému **srovnávání** různých situací.
- K rozvíjení **praktických dovedností** jim dejme příležitost využívat nabytých znalostí a **realizovat nápady**.

Rozlišujeme 6 základních typů nadání:

- 1.) Inteligenční:** matematická, jazyková, přírodovědná dovednost;
- 2.) Tvořivost:** umělecká, technická dovednost;
- 3.) Umělecká:** výtvarná, hudební, dramatická dovednost;
- 4.) Praktická:** technologická, praktická dovednost;
- 5.) Motorická:** taneční, sportovní, pohybová dovednost;
- 6.) Sociální:** osobnostní, mezilidská, dovednost a vedení.

Pravidla pro zpracování na úrovni tříd:

- Kdo hledá, ten najde bude probíhat nepravidelně dle potřeb a možností dětí na každé třídě
- práce ve skupinách se bude odvíjet od momentálního zájmu dětí
- probíhá nad rámec běžného ŠVP PV, ve vhodných chvílích vyplývajících ze změn v denním režimu
- náměty volit samostatně dle tematických okruhů a zájmů dětí
- dodržovat střídání šesti dovednostních oblastí

Důležité otázky a odpovědi:

Jak poznat nadání?

<https://www.youtube.com/watch?v=sFKOVBRSezw>

Jak učit nadané?

<https://www.youtube.com/watch?v=-dU-MgwaZ-4>

6. Spolupráce MŠ s veřejností a rodinou

Kroužky s rodiči – vytvořit prostředí tzv. talentových klubů pro rodiče s dětmi, př. kroužek programování, kroužek hry na IT, kroužek batikování aj., kde hlavním organizátorem kroužku je rodič, učitel je jen dozorem, skupina by měla mít kolem 6 dětí.

Školní environmentální projekty s využitím interaktivní zahrady

Soutěže s prvními třídami ZŠ – z oblasti polytechnické a environmentální

Tvořivé dílny – tematicky k IB

Využívat podněty MENSA – soutěže, kluby, semináře, aj.

7. Závěr

Projekt nabízí dětem možnost přiblížit, experimentovat a pozorovat zákonitosti přírody, technických elementů, jak v prostorách rozmanité školní zahrady mateřské školy, ale i v jejím vzdálenějším okolí díky exkursím a výletům. Dává možnost individuální nabídky činností nad rámec těch běžných, a to dle projevů jedinců v kolektivu. Doporučuje vytvoření třídních klubů, s rozmanitou obsahovou náplní. Dále rozvíjet u dětí vnímání přírodního prostředí všemi smysly, umožnit dětem formou manipulační a experimentální činnosti, hrou se stavebnicemi s přírodních a recyklovaných materiálů rozvíjet fantazii, tvořivost, představivost, logické myšlení, technickou gramotnost a lásku k přírodě a životnímu prostředí. Využijeme k rozvoji poznání i moderní technologie. Zapojíme se do dotačních podpor na rozvoj talentu a nadání, abychom zajistili lepší materiální vybavení pro aktivity jak běžné, tak ty nad rámec, směřující k podpoře rozvoje talentu a nadání. Začneme se v této oblasti více vzdělávat a spolupracovat s organizací MENSA (mensa.cz – web určený nadaným dětem, jejich učitelům a rodičům, jehož zřizovatelem je Mensa ČR).

Literatura:

<http://deti.mensa.cz/index.php?pg=odborne-informace--identifikace-nadani--jak-poznat-nadane-dite&aid=361>

Identifikace nadaných:

<https://www.youtube.com/watch?v=sFKOVBRSezw>

Jak učit nadané:

<https://www.youtube.com/watch?v=-dU-MgwaZ-4>

Charakteristika nadaných:

<https://www.youtube.com/watch?v=mhKAyluDurl>

<http://deti.mensa.cz/index.php?pg=odborne-informace--predskolni-vek--rozvoj-ditete>